

Minőségi kézikönyv

Készítette: Minőségirányítási Tanács

Szekszárd, 2019. augusztus 31.

Jóváhagyta:

Liebhauer János

igazgató

A minőségi kézikönyv azonosítása

Dokumentumnév:	Minőségi Kézikönyv
Verziószám:	1.0
Oldalszám:	21
Készítette:	Minőségirányítási Tanács
Jóváhagyta:	Minőségirányítási Tanács
Jóváhagyás dátuma:	2019. augusztus 29.
Hatályba lépés dátuma:	2019. augusztus 30.

A módosítások listája

Verzió	Oldalszám	Módosította	Jóváhagyta	Jóváhagyás dátuma	Hatályba lépés dátuma

1.	Bevezetés - A Minőségi kézikönyv célja.....	5
2.	A Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár bemutatása	5
2.1.	Az intézményre vonatkozó adatok.....	5
2.2.	Személyi és tárgyi feltételek, IKT helyzet.....	5
2.3.	A könyvtár szervezeti felépítése	6
2.4.	A könyvtár tevékenységét meghatározó jogszabályok, rendelkezések	7
3.	A Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár minőségirányítási rendszere.....	7
3.1.	A Minőségpolitikai nyilatkozat.....	7
3.2.	A Minőségirányítási Tanács (MIT) működése	8
3.3.	A könyvtárban működő munkacsoportok.....	8
3.4.	A vezetés felelőssége	8
3.5.	A munkatársak elkötelezettsége.....	9
3.6.	PDCA elv érvényesülését bizonyító dokumentumok	9
3.7.	Benchmarking elemzések	9
3.8.	Szakfelügyeleti, szakértői jelentések	10
4.	Stratégiai tervezés	11
4.1.	A Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár stratégiai terve.....	11
4.2.	Kommunikációs stratégia.....	11
4.3.	Humán erőforrás stratégia.....	12
5.	Partnerközpontúság.....	12
5.1.	A partnerlista.....	12
5.2.	Partneri együttműködési megállapodások	12
5.3.	A használókat érintő útmutatók és szabályok	13
5.4.	A panaszkezelés eljárásai, módjai és megoldásai	13
5.5.	A használói elégedettségmérés eredményei.....	13
6.	A Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár folyamatszabályozása	13
6.1.	Folyamatleltár	13
6.2.	Folyamatábrák.....	14
6.3.	Szolgáltatási előírások, kockázatelemzések.....	14
7.	A könyvtár társadalmi környezetre gyakorolt hatása.....	14
7.1.	A könyvtár működésével kapcsolatos médiaszereplések listája.....	14
7.2.	Társadalmi felelősségvállalás	14
8.	A Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár Minőségi kézikönyvében előforduló fogalmak magyarázata.....	16

9. A Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár Minőségi kézikönyvéhez kapcsolódó dokumentumok jegyzéke..... 20

1. BEVEZETÉS - A MINŐSÉGI KÉZIKÖNYV CÉLJA

A Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár (továbbiakban: könyvtár) Minőségi kézikönyvének célja, hogy minden munkatárs számára könnyen áttekinthetővé váljon a minőségirányítás rendszere, elért eredményei, az elkészült dokumentumok korpusza. A kézikönyv szerkezeténél a Minőségirányítás a könyvtárban akkreditált képzés tematikai sorrendjét vettük figyelembe. A kapcsolódó dokumentumok az egyes alfejezetek végén tipográfiaiilag elkülönítve találhatók meg.

2. A TOLNA MEGYEI ILLYÉS GYULA KÖNYVTÁR BEMUTATÁSA

2.1. AZ INTÉZMÉNYRE VONATKOZÓ ADATOK

A könyvtár megnevezése: Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár

Rövidített elnevezés: Illyés Gyula Megyei Könyvtár

Hivatalos elnevezése angol nyelven: „Illyés Gyula” Library of Tolna County

Székhelye: 7100 Szekszárd, Széchenyi u. 51.

Postacíme: 7100 Szekszárd, Széchenyi u. 51.

Központi telefonszáma: 74/528-100

Központi faxszáma: 74/311-834

E-mail címe: tolnalib@igyuk.hu

Honlap címe: www.igyuk.hu

Telephelyek:

Fiókkönyvtár 7100 Szekszárd, Dienes Valéria u. 14.

Gyermekkönyvtár 7100 Szekszárd, Augusz I. u. 3.

Könyvtár 7100 Szekszárd, Széchenyi u. 53/A

Könyvtár, raktár 7100 Szekszárd, Széchenyi u. 53.

Raktár 7100 Szekszárd, Széchenyi u. 43.

Raktár 7100 Szekszárd, Május 1. u. 1.

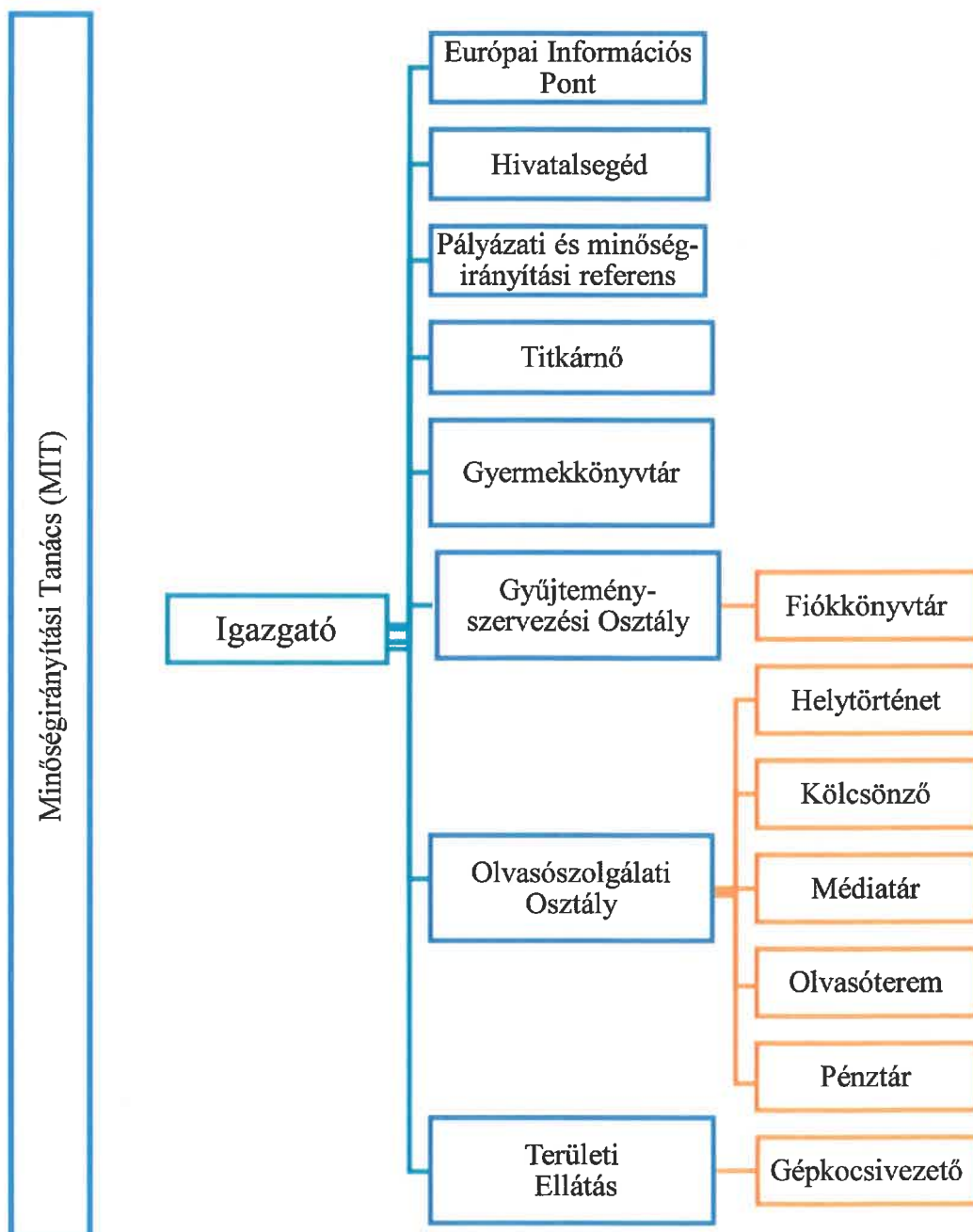
2.2. SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEK, IKT HELYZET

Az alapító által engedélyezett intézményi létszám: 31 (30,75) fő, melyből szakmai munkakörökben foglalkoztatottak száma 25 fő. Jól képzett szakemberek látják el feladatukat a

hét részlegben: Gyűjteményszervezés, Kölcsonzó, Médiatár, Olvasóterem, Helytörténet, Területi ellátás, Gyermekkönyvtár. Ez utóbbi fizikailag elkülönül a központi épülettől, megnehezítve ezáltal a felnőtt könyvtárba való átszokást. A megfelelő munkakörnyezet, biztonságos munkavégzés feltételei adottak, az informatikai környezet fejlesztése időről időre, a lehetőségekhez mérten megvalósul.

2.3. A KÖNYVTÁR SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE

A szervezeti felépítés ábrája

2.4. A KÖNYVTÁR TEVÉKENYSÉGÉT MEGHATÁROZÓ JOGSZABÁLYOK, RENDELKEZÉSEK

A könyvtár működését és gazdálkodását érintő jogszabályokat (törvények, kormány - és minisztériumi rendeletek), folyamatosan figyelemmel kísérjük, aktualizáljuk. A részletes felsorolást a fenntartó által jóváhagyott Szervezeti és Működési Szabályzat tartalmazza.

-
- *SZMSZ*

3. A TOLNA MEGYEI ILLYÉS GYULA KÖNYVTÁR MINŐSÉGIRÁNYÍTÁSI RENDSZERE

A 2014 decemberében megalakult Minőségirányítási Tanács (MIT) irányítja a könyvtár minőségpolitikáját. A MIT megfogalmazta az ügyrendjét, megalkotta a Minőségpolitikai nyilatkozatot, létrehozta a különböző munkacsoportokat, melyek munkáját folyamatosan felügyeli. A könyvtár vezetése elkötelezett a minőségirányítás iránt, ösztönző szervezeti kultúrát alakít ki. Külső szakértő bevonásával, a TQM eszközeinek és módszereinek gyakorlatát honosítja meg. Elkötelezetten érvényesíti a PDCA elvet, folyamatosan méri és értékeli a könyvtár működésének külső és belső számait.

3.1. A MINŐSÉGPOLITIKAI NYILATKOZAT

A Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár országos, térségi és helyi feladatokat ellátó kulturális alapintézményként arra törekszik, hogy használói számára minőségi szolgáltatásokat biztosítson a tudás megszerzéséhez, az információhoz való hozzáféréshez, és élményszerű kultúra közvetítéssel segítse a közösségépítést.

A könyvtár vezetése és minden munkatársa elkötelezett a használók igényeit kielégítő minőségi szolgáltatások kialakításához szükséges minőségirányítási rendszer kidolgozása, bevezetése, fenntartása, folyamatos ellenőrzése és szükséges fejlesztése mellett.

Céljaink érdekében feladatunk:

- a minőségpolitikai elvek megismertetése, elfogadtatása a könyvtár munkatársaival
- a minőségi munka iránt elkötelezett szervezet és szervezeti kultúra fejlesztése
- használóink elégedettségének és igényeinek folyamatos mérése, értékelése
- a használói igények figyelembe vételével a hatékonyság növelése
- önértékelő rendszer folyamatos működtetése
- szolgáltatásaink folyamatos ellenőrzése, fejlesztése
- partneri együttműködés erősítése és bővítése szakmai és civil szervezetekkel

A minőséggel kapcsolatos célkitűzéseink megvalósításához a teljes körű minőségirányítás (TQM) módszereit és technikáit alkalmazzuk.

3.2. A MINŐSÉGIRÁNYÍTÁSI TANÁCS (MIT) MŰKÖDÉSE

A könyvtár vezetősége minőségirányítás iránti elkötelezettségének első kézzelfogható eredménye volt, hogy 2014. december 4-én megalakult a Minőségirányítási Tanács (MIT). Az igazgató mellett az intézmény teljes tevékenységi körét lefedő tagokból áll, minden középvezető részt vesz a munkában. A MIT- ülésekről emlékeztető készül, mely minden kolléga számára elérhető a közös meghajtón, illetve körímél formájában.

-
- *MIT ÜGYRENDJE*

3.3. A KÖNYVTÁRBAN MŰKÖDŐ MUNKACSOPORTOK

Intézményünkben jelenleg öt állandó munkacsoport működik, amelyek mellett eseti jellegű projektcsoportok is szerveződnek. A munkacsoportok dokumentumai, hasonlóan a MIT-emlékeztetőkhez mindenki számára elérhetők. A munkatársak önként jelentkeztek a szervezeti egységeken átvívelő munkacsoportokba, melyek ügyrendje részletesen szabályozza a működéssel kapcsolatos tudnivalókat. A munkacsoportok a következők:

- Informatikai
- Marketing
- Partnerkapcsolati
- Szervezeti kultúra
- Folyamatszabályozási

-
- *A MUNKACSOPORTOK ÜGYRENDJE*

3.4. A VEZETÉS FELELŐSSÉGE

A könyvtár vezetése a munkatársak teljes körének bevonásával dolgozta ki a könyvtár jövőképét, küldetésnyilatkozatát, értékrendjét, stratégiáit, melyeket a társadalmi elvárások figyelembevételével frissít. Elkészítette a Humán erőforrás stratégiát, melyben a kollégák kompetenciájának tudatos fejlesztésével válaszol az új kihívásokra. A nyílt vezetési stílus kialakításával fejleszti a hatékony és innovatív munkakultúrát, kidolgozta a könyvtár kommunikációs stratégiáját. A vonatkozó stratégiai terveket lásd a Stratégiai tervezés dokumentumainál.

-
- *MINŐSÉGFEJLESZTÉSI PÁLYÁZATOK ÉS AZOK BESZÁMOLÓI*

3.5. A MUNKATÁRSOK ELKÖTELEZETTSÉGE

A szervezeti kultúra fejlesztése növeli a szakmai lojalitást, valamint a könyvtár iránti elkötelezettséget. Ennek eszközei többek között: a munkatársak körében rendszeresen végzett felmérések, azok konzekvenciái, illetve a munkatársak kompetenciáit, teljesítményét értékelő dolgozói önértékelés.

-
- *MUNKATÁRSOK TELJESÍTMÉNYÉNEK ÉRTÉKELÉSE*
  - *A DOLGOZÓI ELÉGEDETTSÉGMÉRÉS EREDMÉNYEI*
  - *PROJEKTLÉÍRÁSOK – KIEMELVE A MUNKATÁRSOK RÉSZVÉTELÉT*
  - *A SZERVEZETEN BELÜLI TUDÁSHASZNOSULÁS RENDJÉNEK BEMUTATÁSA*
  - *AZ UTÓBBI IDŐSZAK KÖZÖSSÉGI RENDEZVÉNYEI*

3.6. PDCA ELV ÉRVÉNYESÜLÉSÉT BIZONYÍTÓ DOKUMENTUMOK

A minőségirányítás legfontosabb eszközének a PDCA elv érvényesülésének általánosságát tekintjük. A mellékelt konkrét példák azok, amelyek során befejeződött a ciklus, továbbá jól szemléltetik a könyvtári stratégia megvalósulásának folyamatát:

- Honlapfejlesztés
- Panaszkezelés
- Médiatár népszerűsítése
- Számítógépes oktatás
- Munkaértekezletek hatékonyságának növelése

-
- *PDCA ELV ÉRVÉNYESÜLÉSÉT BIZONYÍTÓ DOKUMENTUMOK*

3.7. BENCHMARKING ELEMZÉSEK

A könyvtár három (Balassi Bálint Megyei Könyvtár, Salgótarján; Deák Ferenc Megyei Könyvtár, Zalaegerszeg; Vörösmarty Mihály Könyvtár, Székesfehérvár) méretében, földrajzi környezetében és infrastrukturális adottságokban hasonló megyei könyvtárnak küldte el a 46 kérdésből álló Benchmarking kérdőívét. Általános tanulság, hogy a partner könyvtárak hasonlóan működnek, hasonlóan gondolkoznak a kollégák.

A más könyvtárak (Csorba Győző Könyvtár, Pécs; Deák Ferenc Megyei Könyvtár, Zalaegerszeg) kérdőívére adott válaszok segítik a könyvtár önismeretét, és megteremtik a lehetőséget a folyamatok újragondolásának, a hatékonyság növelésének.

-
- *BENCHMARKING ELEMZÉS*
  - *TELJESÍTMÉNYMÉRÉS ÉS TELJESÍTMÉNYMUTATÓK ALAPJÁN VÉGZETT TELJESÍTMÉNYÉRTÉKELÉS EREDMÉNYEI*

3.8. SZAKFELÜGYELETI, SZAKÉRTŐI JELENTÉSEK

Legutóbb 2015 januárjában zajlott helyszíni vizsgálat könyvtárunkban. A szakfelügyelet által tett javaslatok az alábbiakban olvashatók:

Javaslatok a fenntartó számára:

- A fenntartó a közeljövőben - a hatályos jogszabálynak megfelelően - hozza szinkronba a könyvtár módosított alapító okiratát és szervezeti és működési szabályzatát.
- Az önkormányzat tájékoztató táblákkal is hívja fel a helyi lakosság figyelmét a könyvtár épületeinek helyére.
- A könyvtár kapjon hangsúlyosabb szerepet a város honlapján.
- A könyvtár esélyegyenlőséget szolgáló szolgáltatásai kerüljenek bele Szekszárd MJV Helyi Esélyegyenlőségi Programjába (HEP), illetve az új Uniós szakasz TOP kulturális fejlesztésekkel kapcsolatos részébe.
- Amennyiben lehetséges - könyvtári szakértők felkérésével - sikeres forrásteremtés esetén valósuljon meg az előre elkészített ütemterv alapján a megyei könyvtár épületeinek, raktárainak, belső bútorzatának fejlesztése, korszerűsítése és teljes körű akadálymentesítése.

Javaslatok a könyvtár számára:

- A megyei könyvtár törekedjen a könyveken kívül több, nem hagyományos dokumentum (CD, DVD, hangoskönyv) beszerzésére - a jól működő Médiatár - Videotéka részleg forgalmának növelése érdekében.
- Folyamatosan végezzen selejtezést, a fölösleges, senki által már régóta kézbe nem vett, s az elfekvő állománytól szabadítsa fel a polcokat.
- Ezzel egyidőben - a jelenleg még hatályos - 3/1975 (VIII. 17.) KM-PM együttes rendelet a könyvtári állomány ellenőrzéséről (leltározásáról) és az állományból történő törlésről szóló szabályzat kiadásáról c. rendelet értelmében a könyvtár végezze el a szükséges állományrevíziót.
- A megyei könyvtár tervezze be az évenkénti feldolgozottság százalékos mértékének növelését.
- Modernizálni és dinamizálni szükséges a megyei könyvtár honlapját.
- Fokozza az intézmény az, ún. olvasásfejlesztési programokat, akciókat (akár a közösségi felületek igénybevételével), amelyek növelhetik a hagyományos és elektronikus könyvtárhasználati teljesítménymutatókat.
- A megyei könyvtár a minőségirányítási kézikönyv elkészítése mellett, készítsen arculati és marketing stratégiára épülő dokumentumokat is.
- Kétévente könyvtárhasználati, illetve elégedettségi felmérés, s az összesítő elemzés közzététele a könyvtár honlapján.

A szakfelügyelő javaslata a NYKJ státus kapcsán:

A szakfelügyeleti vizsgálatból egyértelműen megállapítható, hogy a könyvtár nyilvános könyvtárként működhet és képes folyamatosan ellátni nyilvános könyvtári feladatát.

A csatolt "Fenntartói Nyilatkozat" szerinti javítandó területek:

3. pont: akadálymentesítés;

7. pont: a megyei könyvtár szolgáltatásainak beépítése a helyi esélyegyenlőségi programba.

Az Illyés Gyula Megyei Könyvtár jelenlegi, immár 54 éves épülete, berendezése nem felel meg a megyei könyvtár minőségi és korszerű feladatellátásának, ezért a közeljövőben célszerű lenne a jelenlegi épület bővítése, fejlesztése vagy egy új, korszerű, akadálymentesített épület építése a megyeszékhelyen. A raktárak szigetelését, felújítását is célszerű lenne - ütemterv alapján - megoldani.

4. STRATÉGIAI TERVEZÉS

A stratégia tervezés célja, hogy a könyvtár hosszú távú céljainak elérése érdekében elkészítse a megvalósításra irányuló terveit, biztosítva a szükséges erőforrásokat, szem előtt tartva a költséghatékonyság elvét.

4.1. A TOLNA MEGYEI ILLYÉS GYULA KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE

A könyvtár vezetése a partnerek igényeinek megismerése után, a munkatársak bevonásával 2016-ban elkészítette a 2016-2020 között érvényes átfogó intézményi stratégiáját. A külső körülmények változása – Tudásközpont felépülésének kézzelfogható közelségbe kerülése, a kiviteli tervek elkészülte – miatt 2019. február 21-én módosításra került. A stratégiában megfogalmazott célok megvalósítását az éves cselekvési tervek tartalmazzák, ami egyúttal a stratégiai terv felülvizsgálatát jelenti. A meghatározott prioritások figyelembevételével készült el a kommunikációs és a humán erőforrás stratégia.

-
- *STRATÉGIAI TERV 2016-2020 2.0*

4.2. KOMMUNIKÁCIÓS STRATÉGIA

A kommunikációs stratégiában megfogalmazott célok megvalósítása érdekében belső és külső kommunikációs terv készült, amely terv elősegíti a könyvtár stratégiájának megismertetését és elfogadtatását a belső és külső partnerekkel.

-
- *BELSŐ ÉS KÜLSŐ KOMMUNIKÁCIÓS TERV*

4.3. HUMÁN ERŐFORRÁS STRATÉGIA

A könyvtár elkészítette a Humán erőforrás stratégiáját, hogy az emberi erőforrásait, a környezeti változásokhoz igazodva, mindenkor a lehető leggazdaságosabb módon csoportosítsa. A megfelelő teljesítmény eléréséhez biztosítja a szükséges eszközrendszert, a megfelelő légkört és a szükséges motivációt. Megteremti a képzéshez szükséges feltételeket, elősegíti a szervezeti és vezetési kultúra fejlődését. Az intézményi stratégia végrehajtásához szükséges humán erőforrás stratégia tartalmazza a tudástérképet, továbbképzési tervet.

-
- *HUMÁN ERŐFORRÁS STRATÉGIA*
  - *ESÉLYEGYENLŐSÉGI TERV*

5. PARTNERKÖZPONTÚSÁG

A könyvtár elkötelezett a partnerek igényeit kielégítő minőségi szolgáltatások kialakítása iránt, amihez elengedhetetlenül szükséges a partnerek azonosítása, rangsorolása. A rendszeres igény- és elégedettségmérés eredményeit felhasználva fejleszti szolgáltatásait, javítja a folyamatok rendszerét. A könyvtár a használói számára lehetőséget biztosít véleményük, javaslataik megfogalmazására, erre ösztönözi őket. Panaszkezelési rendszere a partnerek igényeit figyelembe véve működik. A könyvtár hozzáférhetővé teszi a honlapján a működését meghatározó közérdekű dokumentumokat.

5.1. A PARTNERLISTA

A naprakészen tartott partnerlista táblázatos formában tartalmazza a könyvtár számára fontos külső partnereket. Aktualizálását és lehetséges partnerekkel való bővítését a Partnerkapcsolati munkacsoport végzi negyedévente, a MIT felügyeletével.

-
- *PARTNERLISTA*

5.2. PARTNERI EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁSOK

Az írásos együttműködési megállapodások egységes rendszerbe szervezik a partnerekkel való kapcsolatot. Aktualizálása a titkárság, illetve a gazdasági feladatokat ellátó fenntartói munkaszervezet feladata.

-
- *PARTNERI EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁSOK JEGYZÉKE*

5.3. A HASZNÁLÓKAT ÉRINTŐ ÚTMUTATÓK ÉS SZABÁLYOK

A könyvtárhasználókat érintő szabályok nyilvánosan elérhetők a könyvtár közösségi tereiben, a könyvtár honlapján, közösségi oldalain. Az intézmény a fenntartó jóváhagyásával végzett módosításokat a lehető legrövidebb időn belül, széles körben hozza nyilvánosságra.

-
- *KÖNYVTÁRHASZNÁLATI SZABÁLYZAT*

5.4. A PANASZKEZELÉS ELJÁRÁSAI, MÓDJAI ÉS MEGOLDÁSAI

A könyvtár a használói számára lehetőséget biztosít véleményük, javaslataik megfogalmazására, erre ösztönözi őket, létrehozta a Panaszkezelési szabályzatot. A hivatalos panaszkezelés csatornáin nem megjelenő panaszok kezelésére részlegenként az „Észrevételek” füzetet alkalmazza.

-
- *PANASZKEZELÉSI SZABÁLYZAT*
  - *A FOLYAMATJAVÍTÓ INTÉZKEDÉSEK C. DOKUMENTUM I. PONTJA*

5.5. A HASZNÁLÓI ELÉGEDETTSÉGMÉRÉS EREDMÉNYEI

A könyvtár a minőségirányítás alapelveinek megfelelően tervszerűen és rendszeresen végez elégedettségmérést a használók körében. Ezek eredményeit beépíti a fejlesztési folyamatokba és a napi munkába.

-
- *HASZNÁLÓI ELÉGEDETTSÉGMÉRÉS*

6. A TOLNA MEGYEI ILLYÉS GYULA KÖNYVTÁR FOLYAMATSZABÁLYOZÁSA

A Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár tevékenységét, folyamatait azzal a céllal szabályozta, hogy a partnerek számára egységes színvonalú szolgáltatást nyújtson, a kockázatelemzésekben feltárt hibákat kiküszöbölve folyamatosan fejlessze, javítsa azokat. Előbb a Minőségirányítási Tanács, majd a munkatársak önkéntes részvételével felállított Folyamatszabályozási munkacsoport feladata a folyamatleltár, a folyamatábrák, kockázatelemzések elkészítése, illetve aktualizálása.

6.1. FOLYAMATLELTÁR

A tevékenységeleltár magába foglalja a könyvtárban zajló folyamatok, tevékenységek összességét, négy fő csoportba rendezve. A stratégia megvalósítására irányuló, a partnerek szempontjából fontos folyamatok a fő folyamatokba, a szervezet irányításával kapcsolatos folyamatok a vezetői folyamatokba, a háttértevékenységet jelentő folyamatok a támogató

folyamatokba kerültek, míg a könyvtár egész tevékenységére ható folyamat a kulcsfolyamatba. A Folyamatszabályozási munkacsoport a tevékenységleltárból kiválasztotta azokat a tevékenységeket, amelyekkel a partnerek leginkább találkoznak, ezekhez folyamatábra készült a folyamatgazdák irányításával. Így jött létre a folyamatleltár.

-
- *FOLYAMATLELTÁR*
  - *AZ INNOVÁCIÓS FOLYAMATOKHOZ SZÜKSÉGES FORRÁSOKAT BIZTOSÍTÓ INTÉZKEDÉSEK*

6.2. FOLYAMATÁBRÁK

A folyamat megtervezéséért, működtetéséért, fejlesztéséért felelős folyamatgazdák irányításával készültek el a folyamatábrák. A folyamatábrákat készítő projektcsoportok munkájában részt vettek a tevékenységet naponta végző kollégák, így, a partnerek visszajelzése mellett, a munkatársak személyes tapasztalata is segít a módosítások, javítások kivitelezésében.

-
- *FOLYAMATÁBRÁK*

6.3. SZOLGÁLTATÁSI ELŐÍRÁSOK, KOCKÁZATELEMZÉSEK

A folyamatábrák részletes, szöveges kifejtésére, az egységes színvonalú működés biztosítására szolgáltatási előírások készültek. A folyamatokban észlelhető hibák feltárására, majd javítására kockázatelemzések készültek az FMEA (Failure Mode Effects Analysis) módszer segítségével.

-
- *SZOLGÁLTATÁSI ELŐÍRÁSOK, KOCKÁZATELEMZÉSEK*

7. A KÖNYVTÁR TÁRSADALMI KÖRNYEZETRE GYAKOROLT HATÁSA

7.1. A KÖNYVTÁR MŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS MÉDIASZEREPLÉSEK LISTÁJA

A helytörténeti részleg munkatársai folyamatosan figyelemmel kísérik és gyűjtik a Tolna megyéről szóló információkat, így a megyei könyvtárról szólókat is. Az ő munkájuk eredménye a 2018. és 2019. évi médiaszereplések listája, melyek többnyire pozitív hangvételűek.

-
- *LISTA A KÖNYVTÁR MŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS MÉDIASZEREPLÉSEKRŐL*

7.2. TÁRSADALMI FELELŐSÉGVÁLLALÁS

A könyvtár működésében kiemelt szerepet tölt be a társadalmi felelősségvállalás. Ennek megfelelően igyekszik megfelelni a közvetlen partnerek, helyi és globális közösségek legfőbb elvárásainak, szolgáltatásai kialakításával hozzájárulni az életminőség javításához. Sokoldalú

együttműködés a védőnői szolgálattal, a fogyatékosok szervezeteivel, oktatási intézményeivel, civil szervezetekkel, helyi véleményformáló közösségekkel. Legfőbb területei:

- Állampolgári Részvétel Hete
- hátrányos helyzetűek számára nyújtott szolgáltatások
- környezettudatosság népszerűsítése
- nemzetiségi feladatok ellátása
- digitális kompetencia fejlesztése
- regionális szakmai konferenciák szervezése
- családbarát helyként való megjelenés

-
- *A HELYI TÁRSADALOM VÉLEMÉNYÉNEK MEGISMERÉSÉT CÉLZÓ VIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI*
  - *A KÖNYVTÁR CÉLKITŰZÉSEINEK ÉS EREDMÉNYEINEK ÖSSZEVETÉSÉT CÉLZÓ ELEMZÉS A HELYI ÉS AZ ORSZÁGOS TÁRSADALMI ÉRDEKEKKEL*
  - *A SZOCIÁLISAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK, A FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐK, A NEMZETISÉGEK SZÁMÁRA NYÚJTOTT SZOLGÁLTATÁSOK EREDMÉNYESSÉGÉT BEMUTATÓ ELEMZÉSEK*

8. A TOLNA MEGYEI ILLYÉS GYULA KÖNYVTÁR MINŐSÉGI KÉZIKÖNYVÉBEN ELŐFORDULÓ FOGALMAK MAGYARÁZATA

A fogalom meghatározás alapja a Könyvtári Közös Értékelési Keretrendszer 2017 c. dokumentum.

Célok, célkitűzések: azt az elérni kívánt optimális helyzetet, állapotot fogalmazza meg, amely a könyvtár küldetésében meghatározott elérni kívánt eredmények vagy hatások révén jön létre.

- **Stratégiai célkitűzések:** a közép és hosszú távú globális célkitűzések jelzik azt az általános irányt, amelyet a könyvtár céljainak elérése érdekében követni akar.
- **Operatív, működési célkitűzések:** a stratégiai célkitűzések konkrét megfogalmazása például a szervezeti egységek szintjén. Egy működési célkitűzés azonnal átalakítható egy sor intézkedéssé és feladattá.

Benchlearning (Egymástól tanulás): a könyvtári munka tökéletesítését szolgáló szemlélet, amely jó gyakorlatok és ötletek átvételén alapul, valamint azon, hogy hogyan kerüljük el azokat a hibákat, amelyeket mások vétettek.

Benchmarking (Másokkal való összehasonlítás): A könyvtár szolgáltatásainak szisztematikus fejlesztése során, a jó gyakorlatok átvétele céljából, a könyvtár eredményeinek és szolgáltatásainak összevetése más könyvtárak eredményeivel és szolgáltatásaival.

Erőforrások: a könyvtár által a feladatai elvégzéséhez és a szolgáltatásaihoz igénybe vett tudás, munkaerő, tőke, ingatlanok vagy technológia.

Etika: azon közös értékek és normák összessége, amelyeket a könyvtár munkatársainak feladataik teljesítése során követniük kell. Vö. A magyar könyvtárosság etikai kódexe

Felmérés: egyének vagy csoportok véleményére, viszonyulására vagy ismereteire vonatkozó adatok gyűjtése.

Fenntartható fejlődés: a jelen szükségleteinek kielégítésére alkalmas fejlődés, amely nem veszélyezteti a jövő generációk szükségleteinek kielégítését.

Folyamat: egymáshoz kapcsolódó tevékenységek sorozata, amely a bemeneti erőforrásokat (inputs) eredményekké (outputs) alakítja át, úgy, hogy ezalatt értéket hoz létre.

Folyamatábra: a folyamat áttekinthető, logikusan felépített szerkezetét mutatja

Folyamatos fejlesztés folyamata: a könyvtár partnereinek és munkatársainak bevonásával, a szolgáltatások minősége, a gazdaságosság vagy a működés hatékonyságának javítása céljából nap mint nap történő innovációs tevékenység.

Gazdaságosság: a gazdaságosság és a gazdaságossá tétel a pénzügyek megbízható kezelését jelenti, amelybe beleértendő a hatékonyabb beszerzési folyamatok miatti költségcsökkenés és a szolgáltatások, az eredmények vagy a célkitűzések minőségét nem befolyásoló megtakarítás.

Hatékonyság: a felhasznált erőforrások, illetve költségek és az eredmény közötti viszony.

Humán erőforrás-menedzsment: a munkatársak tudásának, készségeinek és képességeinek kezelése, fejlesztése és hasznosítása a könyvtár célkitűzéseinek megvalósítása, valamint folyamatai hatékony működtetésének támogatása érdekében.

Információ: az információ az adatok üzenetté szervezett csoportja; jelentéssel bíró adat; azon tények, amelyekhez valamivel vagy valakivel kapcsolatban hozzájutunk, vagy amelyeket valamiről vagy valakiről megtudunk.

Innováció: az innováció a jó ötletek új szolgáltatásokra, folyamatokra, eszközökre, rendszerekre és emberek közötti kapcsolatokra való átültetésének folyamata. A könyvtár akkor mondható innovatívnak, amikor egy feladatot új módon oldanak meg, vagy amikor a könyvtár új szolgáltatást kínál új módon.

Intézkedési terv: egy projekttel kapcsolatban a feladatokat, a felelősség megoszlását, a végrehajtás céljait (pl. konkrét célkitűzések, határidők) és a szükséges erőforrásokat (pl. munkaórák, pénz) meghatározó dokumentum.

Jó gyakorlat: Benchmarking vagy benchlearning során beazonosított, a könyvtár által hasznosítható élen járó / kimagasló teljesítmények, módszerek vagy megközelítések, amelyek még jobb eredményekhez, minőségi szolgáltatásokhoz vezetnek.

Jövőkép: egy részben idealisztikus, részben realisztikus elképzelés vagy törekvés, amely meghatározza a könyvtár fejlődésének irányát. A jövőkép felvázolja, hogy a szervezet mit kíván tenni, milyenné akar válni, mit szeretne elérni.

Kompetencia: a kompetencia alatt általában az alábbi összetevőket értjük: ismeretek, tudás, készségek-jártasságok, személyes értékek, attitűd, személyiség és motiváltság. Úgy tekinthetjük, hogy aki képes sikeresen elvégezni egy feladatot, az rendelkezik a feladat elvégzéséhez szükséges kompetenciával.

Költséghatékonyság: a könyvtár céljai elérése során keletkező eredmények vagy szolgáltatások és azok költségei közötti viszony.

Küldetés: a küldetés a könyvtár szerepének meghatározása, illetve annak megfogalmazása, amit a könyvtárnak használói érdekében el kell érnie.

Minőség /a könyvtárban/: könyvtári szolgáltatások nyújtása meghatározott tulajdonságok / jellemzők mentén, amelyek fenntartható módon eleget tesznek, illetve megfelelnek a következőknek:

- előírások, követelmények (törvény, jogszabály, rendelet);
- a könyvtár használóinak, partnereinek elvárásai;
- minden más érdekelt fél elvárásai (politikai, pénzügyi, intézményi, munkatársi).

Teljes körű minőségirányítás vagy minőségirányítás (TQM): olyan partnerközpontú vezetési filozófia, amely a könyvtár minden területére és minden folyamatára kiterjed a szolgáltatások minőségének, valamint a könyvtár hatékonyságának folyamatos fejlesztése érdekében.

Minőségirányítási rendszer: olyan irányítási rendszer, ahol a cél a könyvtár teljesítményének, hatékonyságának és eredményességének folyamatos fejlesztése olyan módon, hogy a legfontosabb szempontok – a szolgáltatások minősége, a követelmények betartása és a partnerek elégedettsége – teljesüljenek.

Munkatársak: a könyvtár által foglalkoztatott minden személy, ideértve a teljes és részmunkaidőben, valamint a határozott idejű jogviszony keretében foglalkoztatott személyeket.

Mutatók, mérőszámok: olyan, általában számszerűsített mérési értékek, amelyek egy cselekvés, intézkedés eredményét mutatják meg.

Teljesítménymutatók: a könyvtár működésének és teljesítményének megértését, értékelését, a teljesítmény változásának előrejelzését szolgáló mérőszámok.

Partnerek (Partners) Ld. 4.1 alkritérium

Partnerkapcsolatok: közös cél(ok) érdekében a könyvtár és partnerei között megvalósuló értékteremtő munkakapcsolat.

PDCA-ciklus: W. Edwards Deming által kidolgozott négy szintű ciklus, amely a folyamatos fejlesztés négy lépéses logikai felépítését szemlélteti. Szintek:

- Plan: Tervezés
- Do: Megvalósítás
- Check: Ellenőrzés
- Act: Beavatkozás

PGTTJ-elemzés: a könyvtár makrokörnyezetének megismerését szolgálja. A politikai, gazdasági, társadalmi és technológiai szempontokat kiegészítették a jogi háttér elemzésével is.

Stratégia: a könyvtár hosszú távú terve, amely a kiemelt céljainak elérését, valamint a küldetésének megvalósítását támogató akciókat tartalmazza.

SWOT-elemzés: a SWOT angol mozaikszó, amely arra utal, hogy az elemzés milyen szempontok alapján közelíti meg a könyvtár értékelését: Strengths (erőségek), Weaknesses (gyenge pontok), Opportunities (lehetőségek, potenciális előnyök) és Threats (kockázatok, potenciális veszélyek).

Szervezeti kultúra: a könyvtár munkatársai által elfogadott és gyakorolt magatartási és etikai értéktartomány, melyre befolyással lehetnek az állami, társadalmi, politikai és jogi hagyományok és rendszerek.

Tanulás: Tudás és információ elsajátítása és megértése, ami fejlesztésekhez, készségfejlesztésekhez és változtatásokhoz vezethet. A könyvtári szintű tanulási tevékenységek körébe tartozik a benchmarking, a benchlearning.

Társadalmi felelősségvállalás: az állami és a magánszektor szervezeteinek kötelezettségvállalása, amelynek keretében a foglalkoztatottakkal, családjaikkal, a helyi közösségekkel és a társadalommal együttműködve közösen hozzájárulnak a fenntartható fejlődéshez, azon keresztül pedig az életminőség javításához. A társadalmi felelősségvállalás célja, hogy mind a szervezetek, mind a társadalom számára előnyöket teremtsen. A könyvtáraknak alapfeladatuk ellátásából adódóan fontos társadalmi szerepük van. Azonban ezen társadalmi szerepükön felül működésükkel más hatást is kifejtenek a társadalomra, például a környezetvédelem (pl. irodai papírfelhasználás, hulladéktoner keletkezésén keresztül), vagy a foglalkoztatás (mint a környék egyik munkáltatója).

Teljesítmény: az a mérték, amelyet az egyén, a csapat, a könyvtár elért, vagy ami egy-egy könyvtári folyamat során megvalósult.

Teljesítményértékelés: a könyvtár és a könyvtár munkatársai teljesítményének felmérése annak megválaszolása során, hogy egy adott cél elérése érdekében hozott intézkedések eredményesek és/vagy költséghatékonyak voltak-e.

Vezetés: összetett fogalom, amely magában foglalja a könyvtár küldetésének, jövőképeinek, stratégiájának, céljainak, a célok eléréséhez vezető út/utak meghatározását, a munkatársak és magatartásuk pozitív értelmű befolyásolását, valamint a célok elérését szolgáló erőforrások felhasználását. A könyvtár vezetésének fontos eleme, hogy milyen mértékben vonódnak be a könyvtári vezetők a szervezet irányítási rendszerének kialakításába, működtetésébe és fejlesztésébe, valamint a könyvtáron belüli innováció(k)ba.

9. A TOLNA MEGYEI ILLYÉS GYULA KÖNYVTÁR MINŐSÉGI KÉZIKÖNYVÉHEZ KAPCSOLÓDÓ DOKUMENTUMOK JEGYZÉKE

1. kritérium: Vezetés

- BELSŐ ÉS KÜLSŐ KOMMUNIKÁCIÓS TERV
- TOVÁBBKÉPZÉSI TERV A HUMÁN ERŐFORRÁS STRATÉGIA RÉSZEKÉNT
- A SZERVEZETI KULTÚRA KÉRDŐÍVES FELMÉRÉSEINEK EREDMÉNYEI A HUMÁN ERŐFORRÁS STRATÉGIA RÉSZEKÉNT
- PARTNERI EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁSOK
- A KÖNYVTÁRBAN MŰKÖDŐ MUNKACSOPORTOK ALAKÍTÁSÁNAK ÉS MŰKÖDÉSÉNEK ÜGYRENDJE
- MIT ÜGYRENDJE
- KÖNYVTÁRHASZNÁLATI SZABÁLYZAT

2. kritérium: Stratégiaalkotás és tervezés

- A KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE

3. kritérium: Munkatársak

- EMBERI (HUMÁN) ERŐFORRÁS STRATÉGIAI TERV
- ESÉLYEGYENLŐSÉGI TERV
- PROJEKTLÉÍRÁSOK – KIEMELVE A MUNKATÁRSAK RÉSZVÉTELÉT
- MUNKATÁRSAK TELJESÍTMÉNYÉNEK ÉRTÉKELÉSE

4. kritérium: Partnerkapcsolatok és erőforrások

- A PARTNEREK AZONOSÍTÁSÁT BIZONYÍTÓ DOKUMENTUMOK
- A SZERVEZETEN BELÜLI TUDÁSHASZNOSULÁS RENDJÉNEK BEMUTATÁSA

5. kritérium: Folyamatok

- FOLYAMATLELTÁR, A FOLYAMATSZABÁLYOZÁS HELYI RENDSZERÉNEK BEMUTATÁSA
- FOLYAMATÁBRÁK, SZOLGÁLTATÁSI ELŐÍRÁSOK. PROBLÉMAMEGOLDÓ, KOCKÁZATELEMZŐ MÓDSZEREK BEMUTATÁSA
- A PDCA-ELV ÉRVÉNYESÜLÉSÉT BIZONYÍTÓ DOKUMENTUMOK
- A HASZNÁLÓK ELVÁRÁSAI ALAPJÁN HOZOTT FOLYAMATJAVÍTÓ INTÉZKEDÉSEK BEMUTATÁSA

6. kritérium: A partnerekkel kapcsolatos eredmények

- A HASZNÁLÓI ELÉGEDETTSÉGMÉRÉS EREDMÉNYEI
- A PANASZKEZELÉS ELJÁRÁSAI, MÓDJAI ÉS MEGOLDÁSAI
- BENCHMARKING-ELEMZÉSEK
- TELJESÍTMÉNYMÉRÉS ÉS TELJESÍTMÉNYMUTATÓK ALAPJÁN VÉGZETT TELJESÍTMÉNYÉRTÉKELÉS EREDMÉNYEI

7. kritérium: A munkatársakkal kapcsolatos eredmények

- A DOLGOZÓI ELÉGEDETTSÉGMÉRÉS EREDMÉNYEI

8. kritérium: A társadalmi felelősségvállalással kapcsolatos eredmények

- LISTA A KÖNYVTÁR MŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS MÉDIASZEREPLÉSEKRŐL
- A HELYI TÁRSADALOM VÉLEMÉNYÉNEK MEGISMERÉSÉT CÉLZÓ VIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI
- A KÖNYVTÁR CÉLKITŰZÉSEINEK ÉS EREDMÉNYEINEK ÖSSZEVETÉSÉT CÉLZÓ ELEMZÉS A HELYI ÉS AZ ORSZÁGOS TÁRSADALMI ÉRDEKEKKEL.
- A SZOCIÁLISAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰEK, A FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐK, A NEMZETISÉGEK SZÁMÁRA NYÚJTOTT SZOLGÁLTATÁSOK EREDMÉNYESSÉGÉT BEMUTATÓ ELEMZÉSEK

9. kritérium: Kulcsfontosságú eredmények

- SZAKFELÜGYELETI, SZAKÉRTŐI JELENTÉSEK
- AZ UTÓBBI IDŐSZAK NYERTES PÁLYÁZATAINAK EREDMÉNYESSÉGE
- AZ UTÓBBI IDŐSZAK KÖZÖSSÉGI RENDEZVÉNYEI: KÖZÖS MEGMOZDULÁSOK, KIRÁNDULÁSOK, CSAPATÉPÍTŐ TRÉNINGEK STB.